

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Gedragsverandering in het veld

ILT casus: Voorvallen melden in de
kleine luchtvaart

Stephanie Wassenburg

Programma

12:45-13:45

1. Wie zijn wij? → Sli.do
Voorkennis / leerdoelen
2. ILT casus gedragsverandering:
Voorvallen melden kleine luchtvaart
  - Probleem / opdracht
  - Doorgronden
  - Gedragsinterventie
  - Resultaten
3. Discussie
4. Take away

Wie zijn wij?

slido.com
#7611452

- > “Gedragsdeskundigen en –geïnteresseerden uit alle lagen van de overheid, wetenschap en (advies)bureaus”
  - Beleid, toezicht, uitvoering, onderzoek, advies
  - Expert of geïnteresseerd?
  - Statistiek? Theorie? Interventies?

- > Wat hoop je te leren tijdens deze sessie?

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

ILT casus

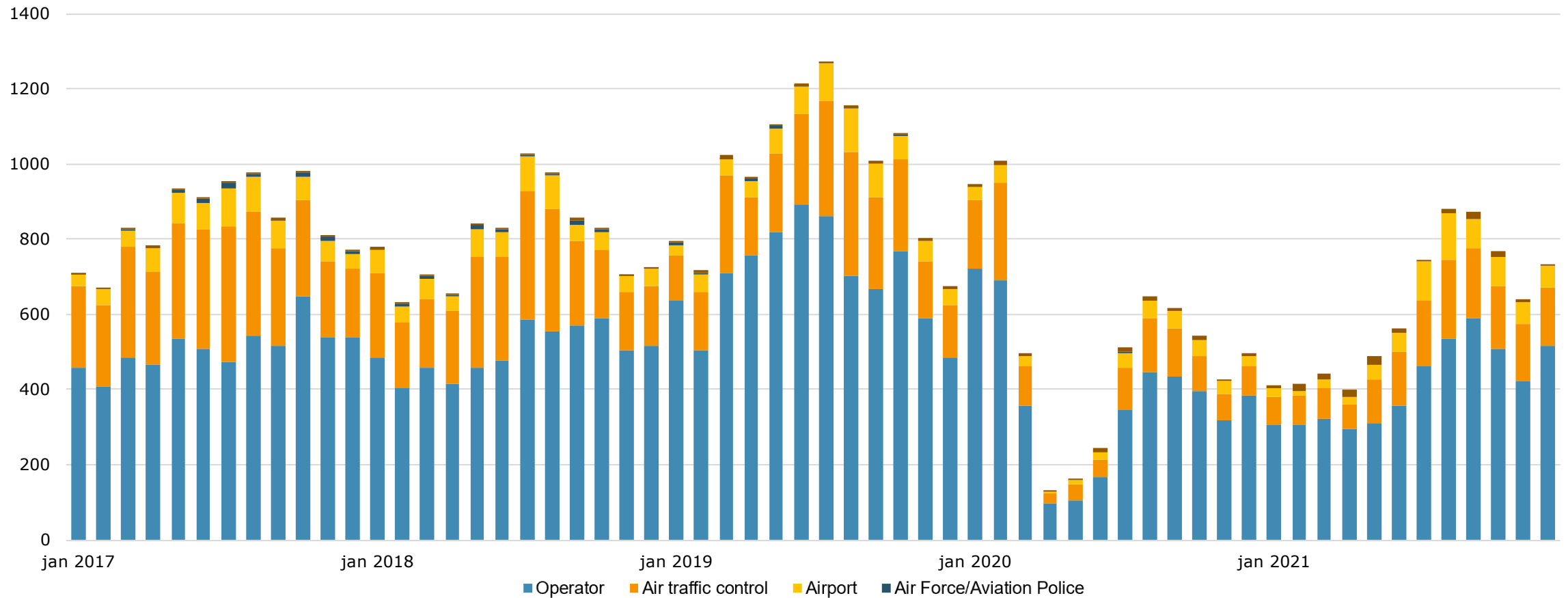
Voorvallen melden
in de kleine luchtvaart

ism Monica Baptista

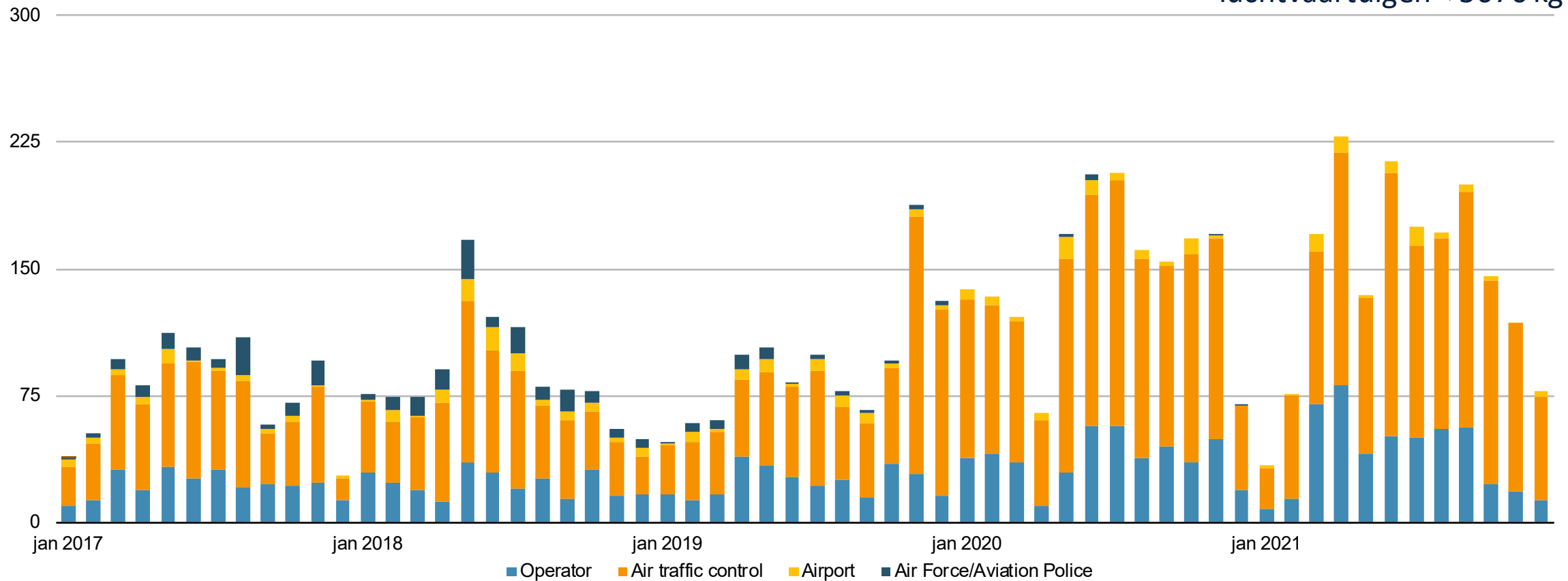
Voorvalmeldingen in de Grote Luchtvaart

Voorvalmeldingen in de Kleine Luchtvaart*

* luchtvaartuigen < 5670 kg

Doel ILT: bevorderen veiligheid sector

Doorgronden
/ analyse

Interventie
ontwikkeling
& uitvoering

Effect meten

Relatie ILT - sector

Doorgronden (1/3)

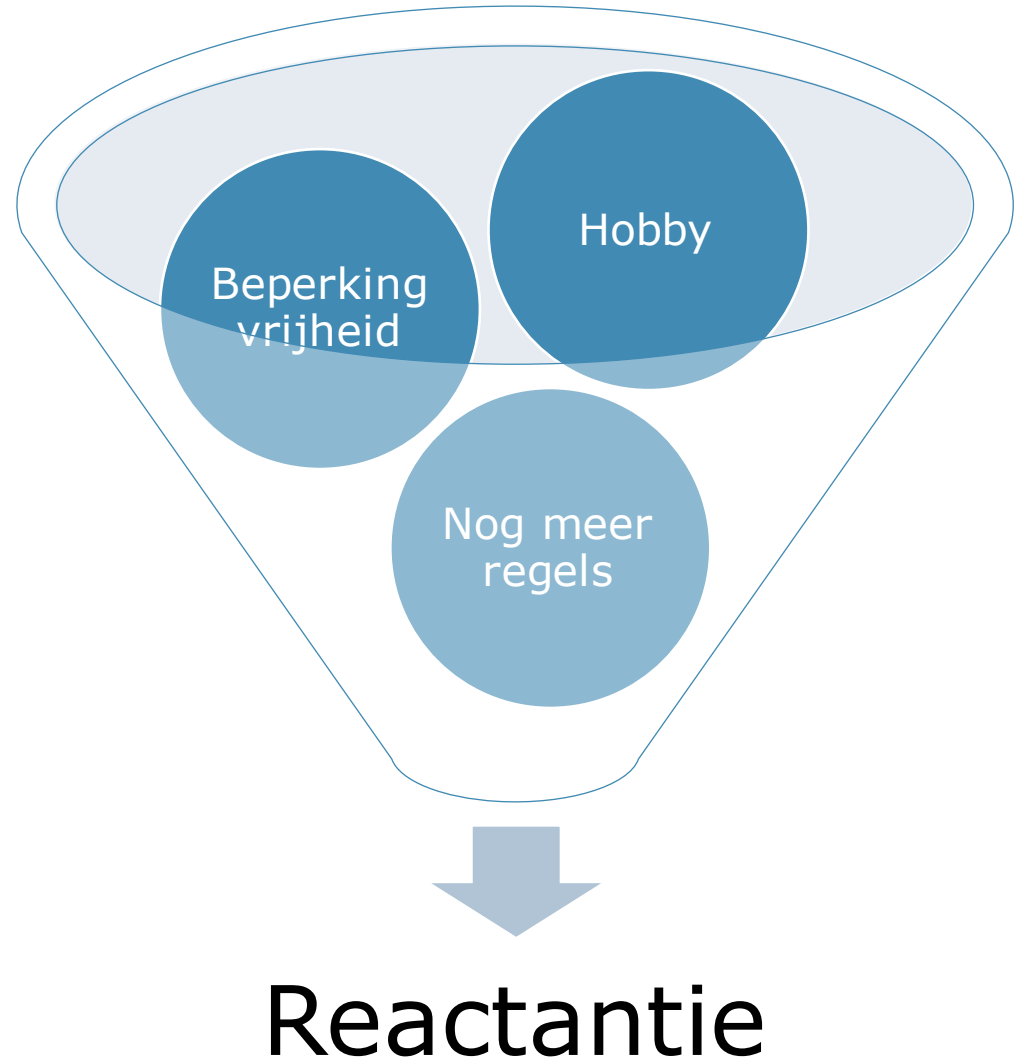
KWALITATIEVE
INTERVIEWS

DESK
RESEARCH

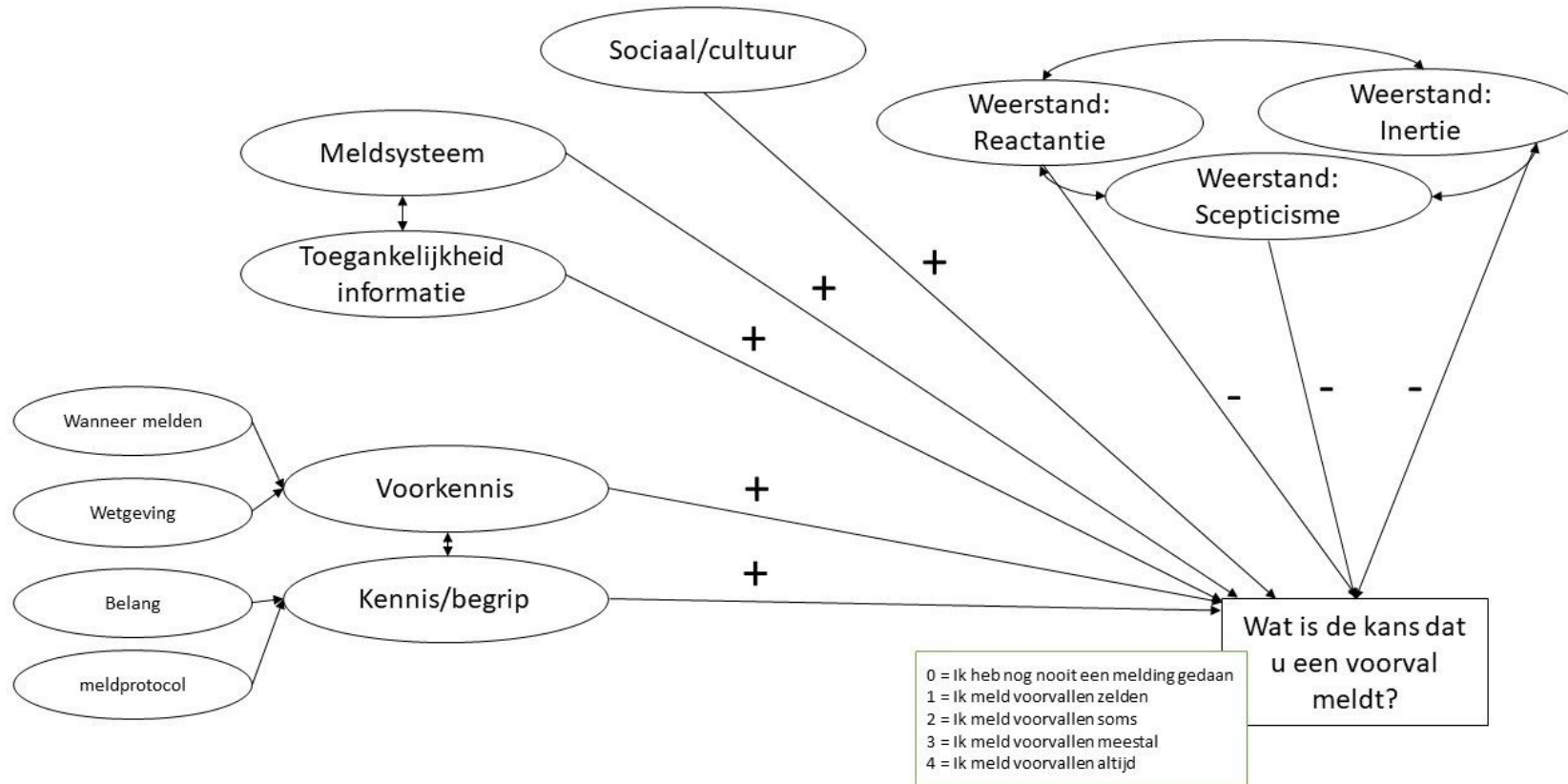
THEORIE

Doorgronden (2/3)

ABL meldgedrag hypothetisch model Factoren van invloed op meldingskans

Doorgronden (3/3)

Scepticisme

Reactantie

Kennis
wanneer/
waarom

$R^2 = .25$

Wat is de kans
dat je een voorval
zal melden?

— $p < .05$

— $p < .01$

Doorgronden
/ analyse

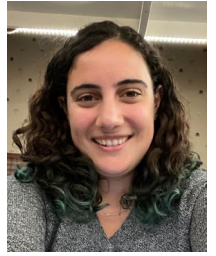
Interventie
ontwikkeling
& uitvoering

Effect meten

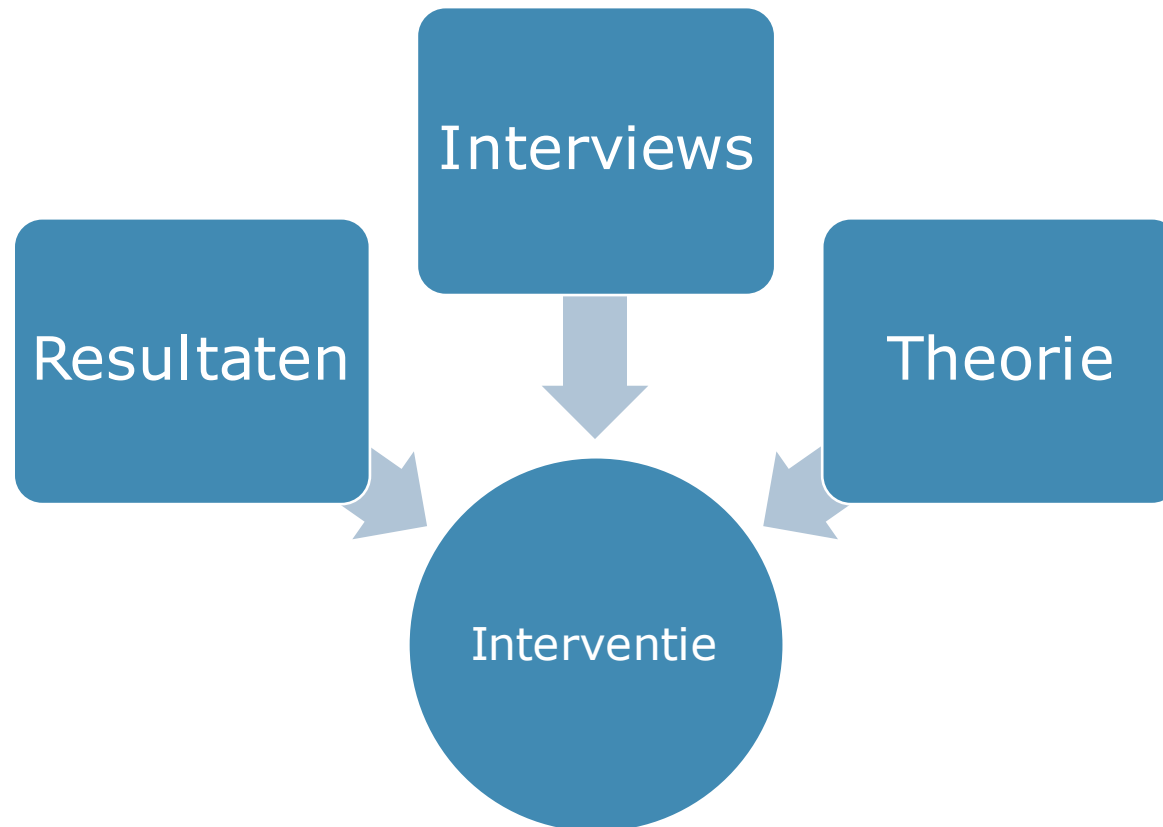
Relatie ILT - sector

Monica Baptista

Gedragsinterventie (1/3)

Gedragsinterventie (2/3)

COM-B model

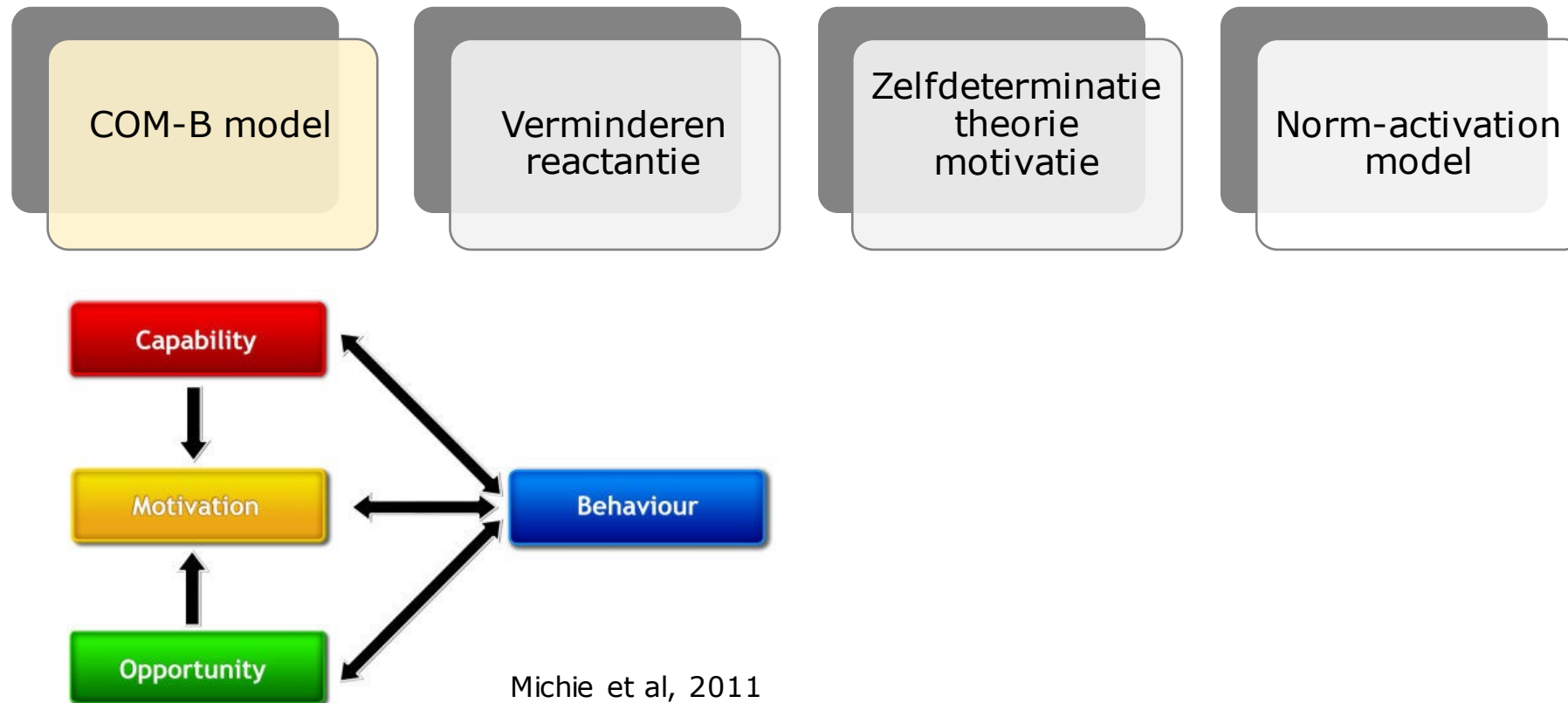
Verminderen
reactantie

Zelfdeterminatie
theorie
motivatie

Norm-activation
model

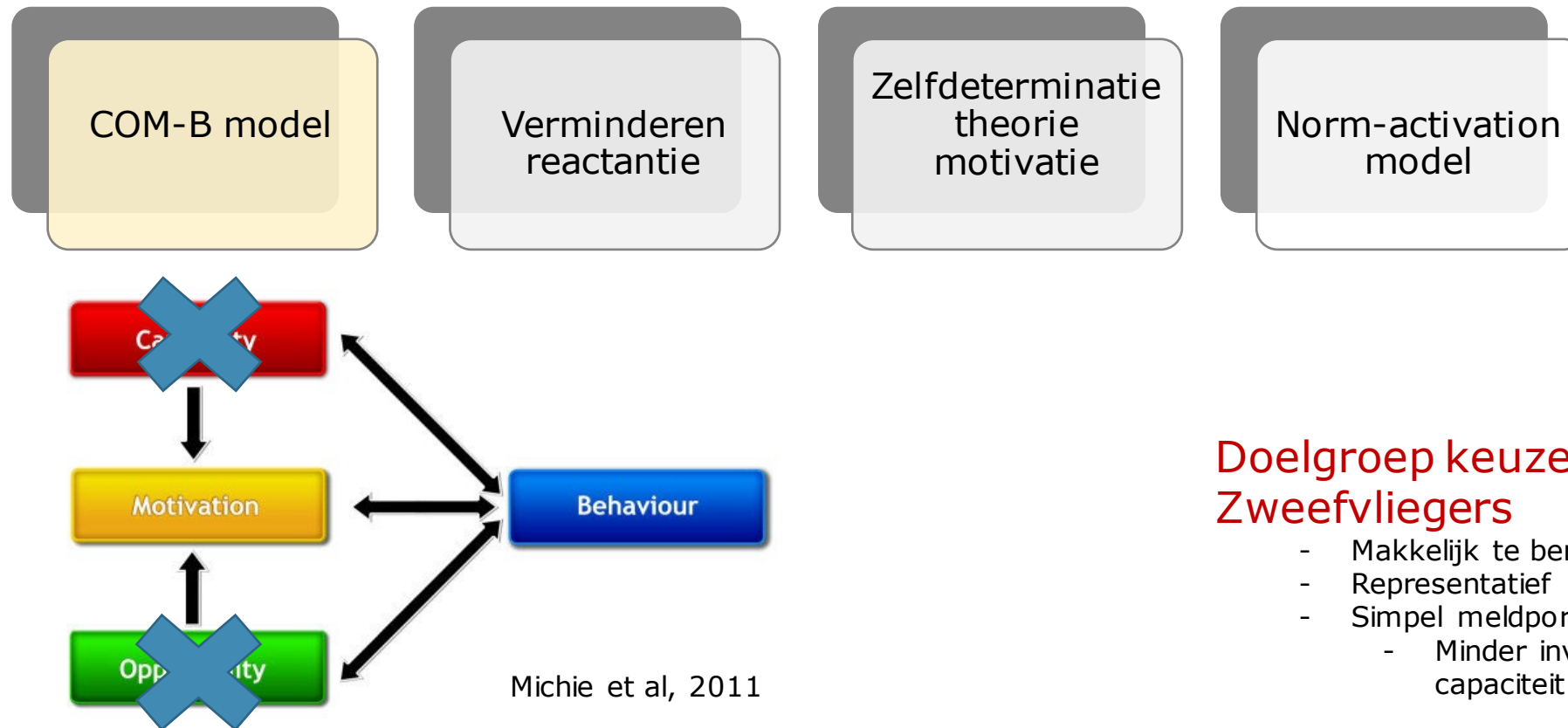

Gedragsinterventie (2/3)

Gedraginterventie (2/3)

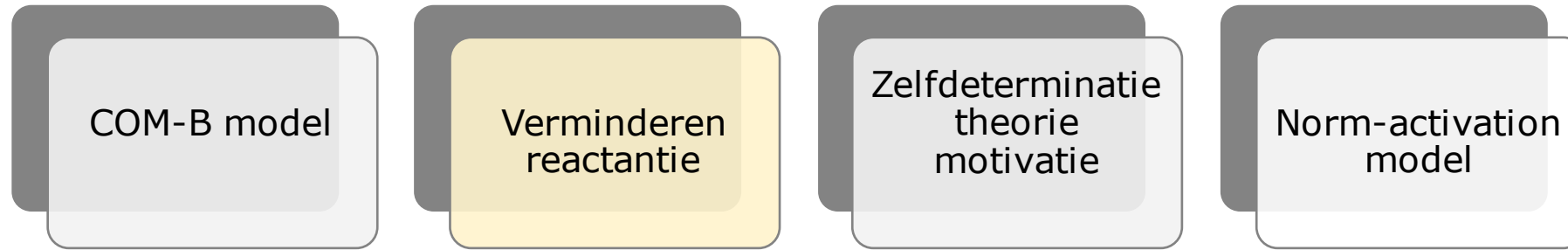
Doelgroep keuze: Zweefvliegers

- Makkelijk te bereiken
- Representatief
- Simpel meldportaal
  - Minder invloed van fysieke capaciteit en omgeving

Gedragsinterventie (2/3)

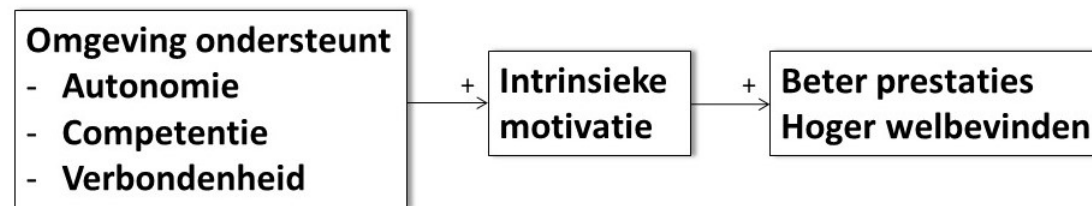
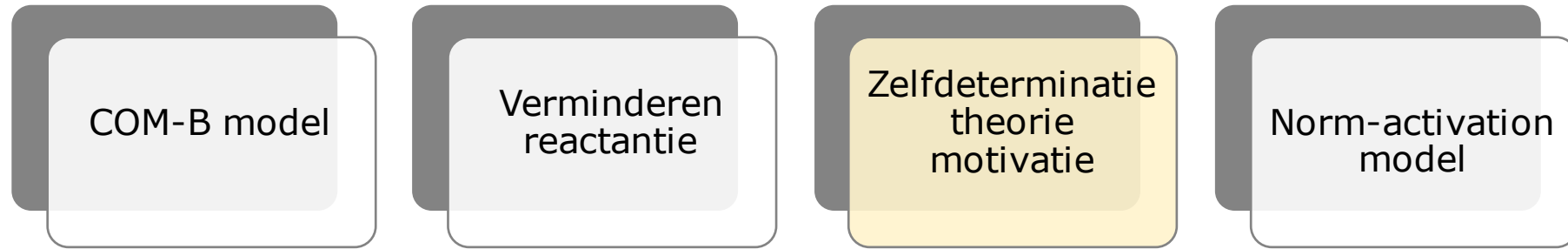
Reactantie = negatieve emotionele reactie als gevolg van vrijheidsbeperking

Reactantie verminderen:

- Erken de reactantie
- Zelfaffirmatie (verminderen inconsistente gedrag / attitude)

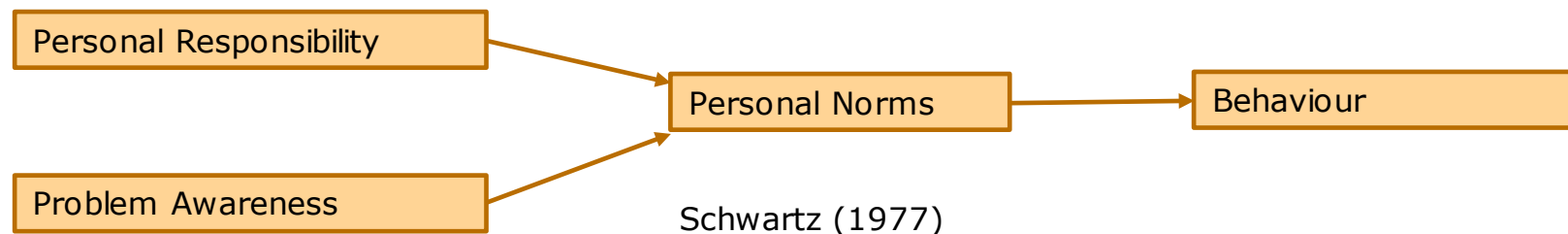
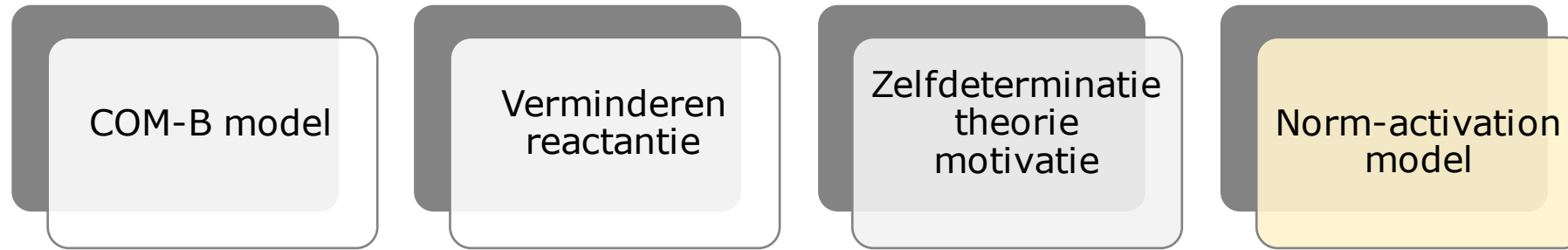
Gedragsinterventie (2/3)

Deci & Ryan (1985, 2000)

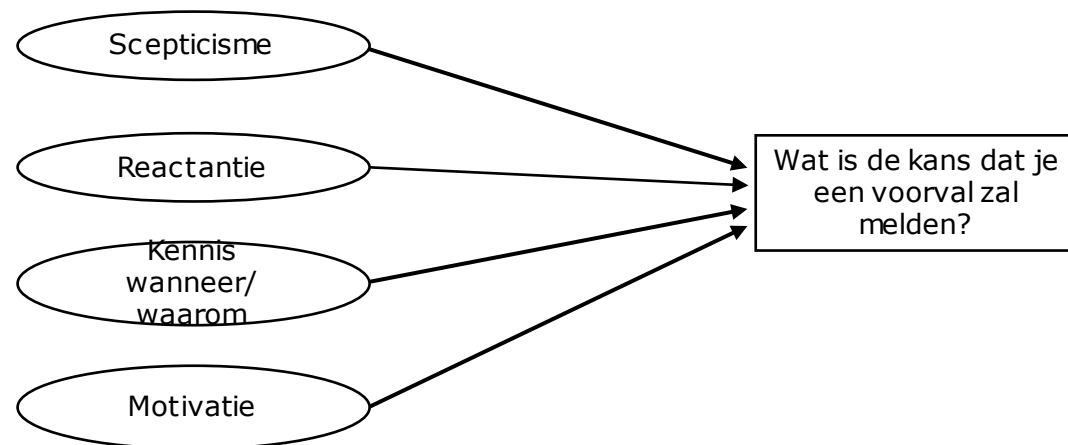
Gedragsinterventie (2/3)

Gedragsinterventie (3/3)

- > Zelfaffirmatie taak → minder reactantie
- > Informatievideo → minder scepticisme
- vergroot kennis wanneer/waarom
- verhoog motivatie/intentie

Doorgronden
/ analyse

Interventie
ontwikkeling
& uitvoering

Effect meten

Relatie ILT - sector

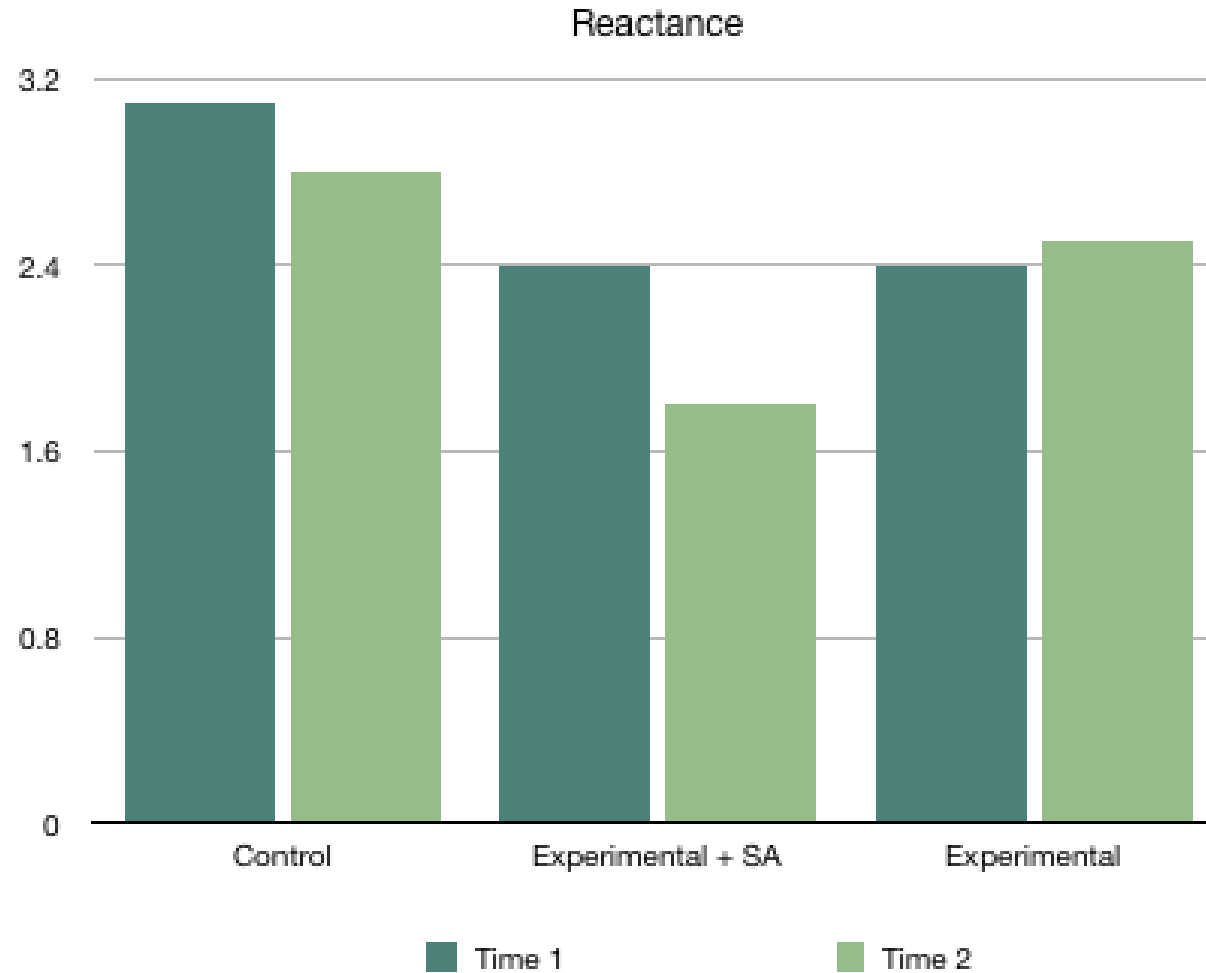

Design / effect

- > Voormeting (n=60)
  - > Zijn zweefvliegers representatief?
  - > 0-meting
- > Nameting (n=38)
  - > Wat is het effect op de gemeten factoren?
- > 'mock report'
  - > Wordt er meer gemeld aan ABL?

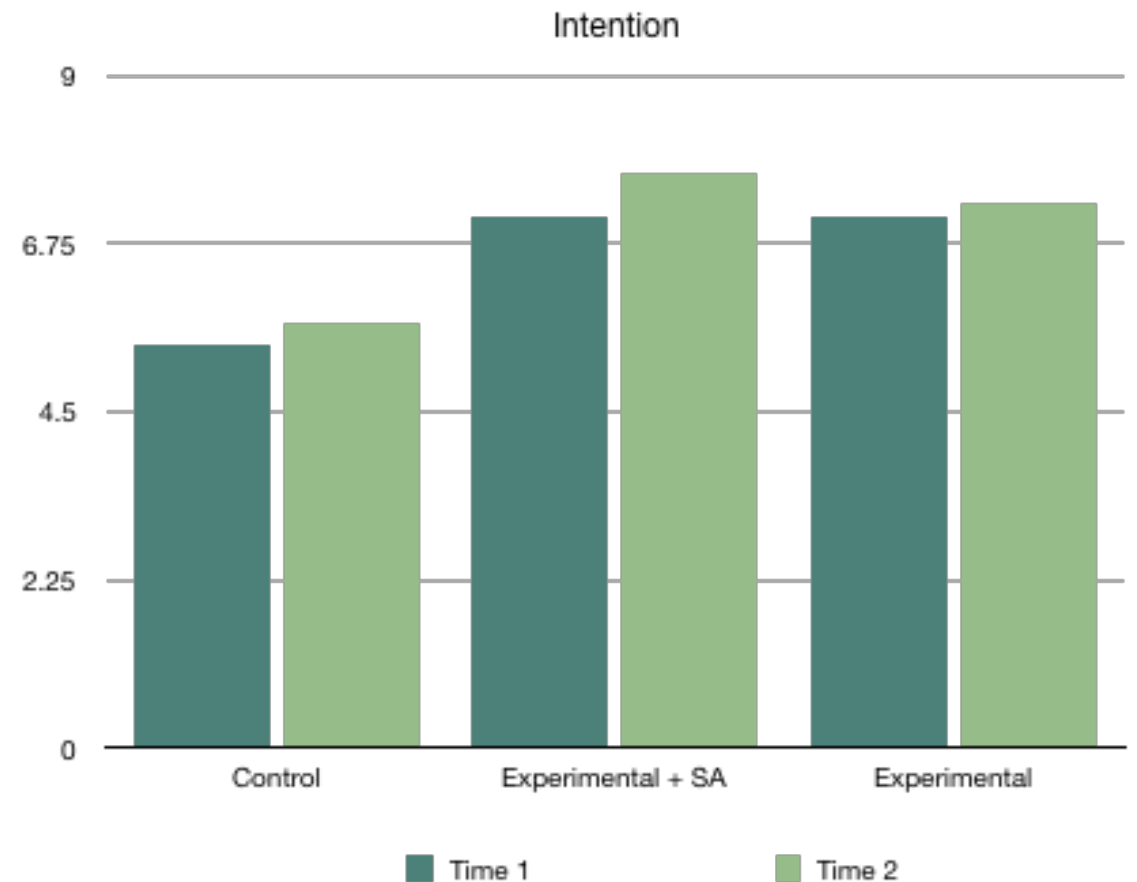
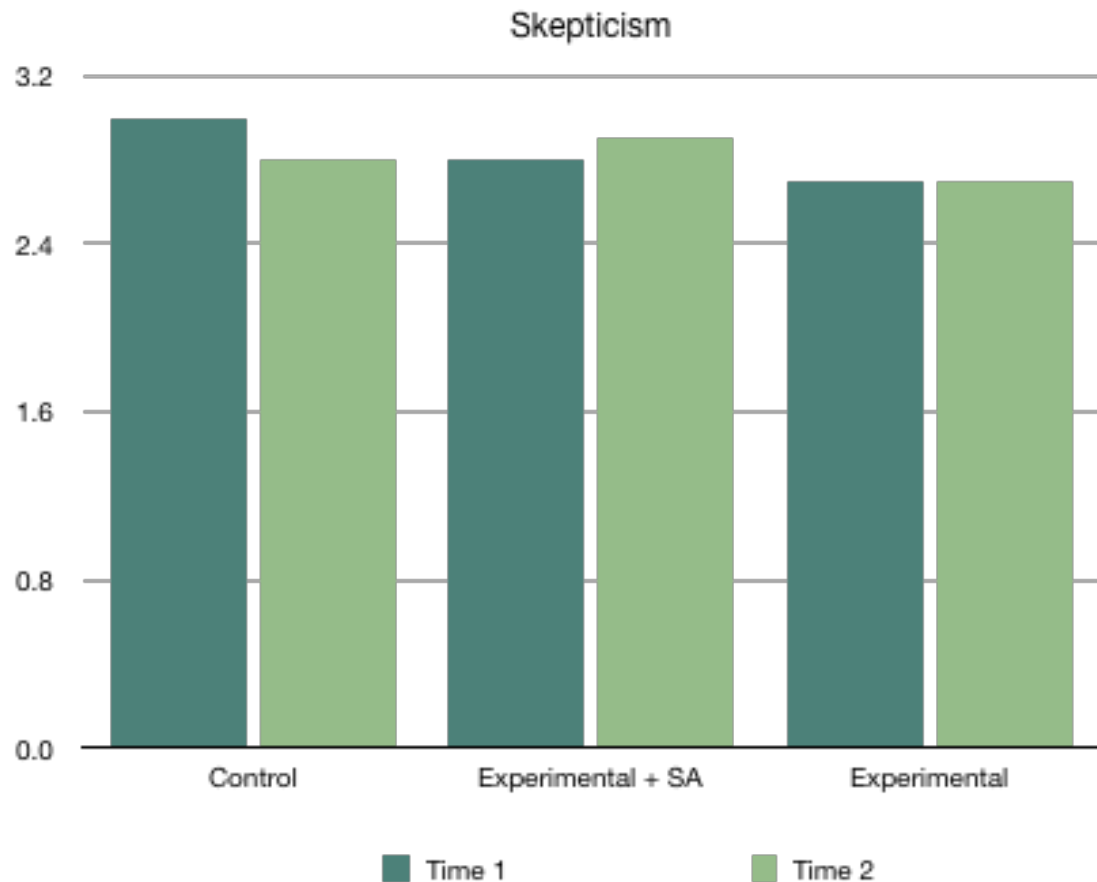

Resultaten (1/2)

Resultaten (2/2)

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Vragen?

Discussie "methodologie"

- > Het 'doorgronden' kan sneller/makkelijker: experts kunnen zelf prima inschatten wat factoren van invloed zijn.
- > Significante effecten zijn niet nodig voor een succesvolle interventie.

Discussie “uitvoering”

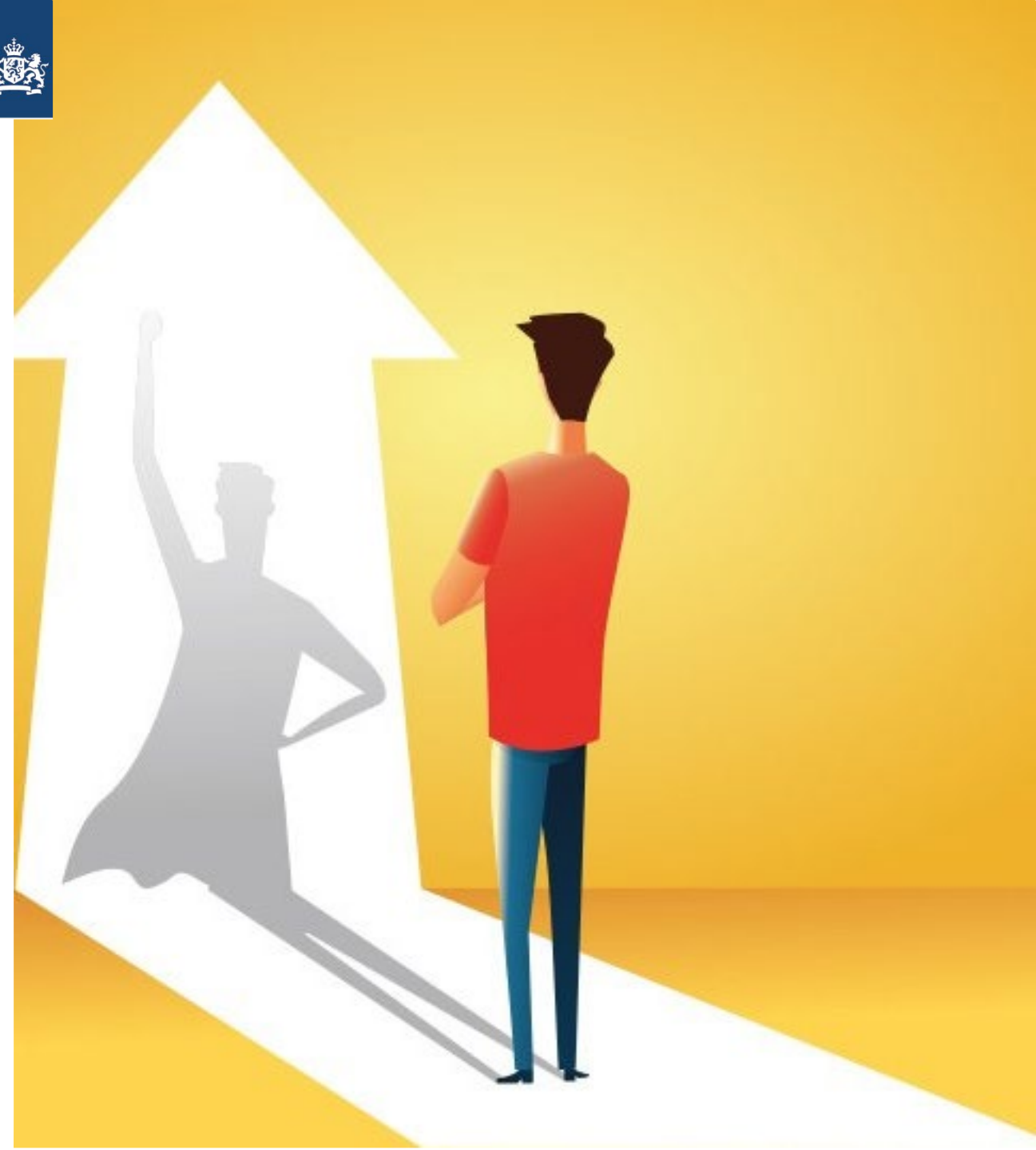
- > Gedragsinterventies zijn alleen geschikt voor kleine concrete gedragscasussen.
- > Resultaten zijn niet te generaliseren naar andere sectoren. Bij gedragsinterventies gaat het altijd om maatwerk.
- > De geïnvesteerde tijd en moeite van dit soort casussen weegt op tegen de opbrengst.
- > Het ontwerpen van gedragsinterventies moeten we overlaten aan gespecialiseerde bureaus.

Discussie “psychologie in de praktijk”

- > Wetenschap en praktijk liggen te ver uiteen. Wetenschappelijke inzichten zijn niet toepasbaar voor overheidsvraagstukken.
- > Dit type onderzoek houdt geen rekening met onzekerheid, lange-termijn effecten, complexiteit en dynamische verbanden en is daarom nutteloos.

Slido.com
#31582475